

maade, hvormed begge Parter kunde staae sig bedre, men som jeg ikke her finder mig foranlediget til at gaae videre ind paa, skjøndt jeg herved paa ingen Maade vil reise nogen Anseimod Administrationen, thi uagtet der i Resolutionen ikke staaer med udtryffelige Ord, at Rentens Rente-Beregning ikke skal finde Sted, saa skal det dog ligge i den Maade, hvorpaa Sagen er bleven indstillet; men jeg vil kun godtgjøre, at der virkelig ere Grunde for Ministeriet til at tage den hele Sag under den omhyggeligste Overveielse og underkaste den en Revision.

Finantsministeren: Jeg tør maaffee begynde med at forsikre den ærede Taler om, at netop Resolutionen af 1846 med Alt, hvad dertil hører, er iblandt de enkelte Materier, som jeg, siden jeg er kommet til at overtage den politiske Overbestyrelse af Domainedbestyrelsen, har skænket en særdeles Opmærksomhed, og jeg tiltroer mig ogsaa at kjende saameget dertil, at jeg tør sige, at hvad der kan gjøres ud af denne Resolution, uden at forandre dens Væsen, det er deels fæet og vil deels skee. Jeg er ingenlunde blind for denne Resolutions Mangler og jeg vil grumme nødig paatage mig Forsvaret for den; men siden den ærede sidste Taler har fremhævet enkelte af de Mangler, der finde Sted ved den, og det, som jeg for en Deel maa indrømme, meget store Mangler, saa troer jeg dog paa den anden Side at skylde den Fortid, fra hvilken denne Resolution hidrører, at fremsætte Noget om, hvorledes disse Mangler dog tildeels neutraliseres. Det er vistnok rigtigt, som den ærede Taler fremhævede, at, naar man vil opstille det som noget Givet, at Fæsteren skal have den fulde Trediedeel af Eiendommens Taxationsværdi fra den Tid den gaaer over til Arvefæste, alene med Fradrag af den capitaliserede Arvefæsteafgift, saa faaer han ikke fuld Valuta ved at man decourterer en Halv eller en Trediedeel i de to Trediedele han skal svare Staten, thi til en fuldstændig Erstatning vilde høre en formelig Rentens Rente-Beregning, men dette Forhold hører netop til en af de integrerende Bestanddele af Resolutionens Væsen. Det er vel sandt, at i Resolutionen staaer der ikke med udtryffelige Ord, at Rentens Rente-Bereg-

ningen ikke skal finde Sted, idet Ordene kan lyde paa, at der skal finde en billig Afkortning Sted (Hør!) for denne Rente; men det er imidlertid dog aabenbart, at den hele Foranstaltning er gaaet ud fra den Forudsætning, at en formelig Interfusuriums-Beregning ikke skal finde Sted. Hvis det oprindelig havde været Hensigten, at der skulde finde en saadan Rentens Rente-Beregning Sted, vilde man neppe i 1846 have tilstaaet Fæsteren den Trediedeel, som man har tilstaaet ham. Hvorom Alting er, saa maa jeg ansee mig for aldeles uberettiget til uden en udtryffelig Lov herom at gjøre nogen Forandring i den Maade, hvorpaa Resolutionen med Hensyn til dette Punkt er bragt i Udøvelse lige fra det første Dieblif af, da den traadte i Kraft. Naar den ærede Taler har meent, at der kunde gjøres Lempninger i denne Resolution, hvorefter denne, uden væsentlig Skade for Staten, kunde blive mere gunstig for Bondestanden, da vil jeg oprigtig talt, tilstaae, at det forekommer mig, at Resolutionen ikke er det værd. Den Vet, man skal gaae med Hensyn til Bondergods, troer jeg, bliver en ganske anden, og jeg tvivler meget om, at Rigsdagen vil finde sig tilfreds med, at jeg foretog Lempninger i Resolutionen af 1846, hvortil jeg ogsaa, som sagt, uden en udtryffelig Lov anser mig for uberettiget. Den ærede Taler fremhævede fremdeles, at den Trediedeel, som Fæsteren ifølge Resolutioner af 1846 skænkes ved, at hans Fæstegaard gaaer over til Arvefæste, at den i høj Grad var underkastet Betingelser, idet den nemlig, efterat Eiendomsværdien var fastsat i Handel og Wandel som fri Selveiendom, blev derfra at drage den capitaliserede Arvefæste-Afgift inden Restsummen beregnedes Fæsteren med $\frac{1}{3}$. Saaledes er Fremgangsmaaden; men den ærede Taler udledte deraf, at man saaledes havde det i sin Magt at formindste denne $\frac{1}{3}$, som Resolutionen giver Fæsteren, ved nemlig at fastsætte Arvefæsteafgiften høj. Dette er fuldkommen rigtigt; men det er ogsaa fuldkommen vist, at den, som handlede saaledes, i den Hensigt, derved at formindste det Gode for vedkommende Fæster, som var tilstiftet ved bemeldte Resolution — vilde handle meget uforsvarligt, og det vilde derfor være mig kjær, om man